

Jordbruksutskottets betänkande

1985/86:6

om vissa djurskyddsfrågor



JoU

1985/86:6

Motionerna

1984/85:306 av Kerstin Anér (fp) vari yrkas

1. att riksdagen beslutar att uttala att ett delmål för Sveriges livsmedelspolitik skall vara att värna om djurens livskvalitet enligt den etologiska vetenskapens rön.

2. att riksdagen beslutar att ändra instruktionen för de etiska nämnderna för djurförsök så att nämnderna skall ha skyldighet att vid bedömningen av ett experiments etiska halt också beakta djurens behandling under hela förvaringstiden.

3. att riksdagen beslutar att som sin mening ge regeringen till känna att Sverige aktivt bör delta i den utvärdering av alternativa toxicitetstest som förekommer internationellt.

4. att riksdagen beslutar att som sin mening ge regeringen till känna att en utredning bör tillsättas med uppdrag att föreslå en lagändring som förbjuder djurförsök i de fall då likvärdiga alternativa metoder finns eller kan utarbetas.

1984/85:2006 av Kerstin Anér (fp) och Pär Granstedt (c) vari yrkas att riksdagen hos regeringen begär förslag till lag om att kosmetikatester på djur förbjuds i Sverige.

1984/85:2015 av Bertil Fiskesjö och andre vice talman Anders Dahlgren (båda c) vari yrkas att riksdagen beslutar att som sin mening ge regeringen till känna vad som i motionen anförts om begränsning av djurförsök och utveckling av testmetoder.

1984/85:2035 av Einar Larsson m. fl. (c) vari yrkas, såvitt nu är i fråga (yrkandena 1—6)

1. att riksdagen hos regeringen hemställer om ändring av de djurskyddsetiska nämndernas sammansättning i enlighet med vad som anförts i motionen.

2. att riksdagen hos regeringen hemställer om införande av jävsregler i enlighet med vad som anförts i motionen.

3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i övrigt anförts i motionen om de djurskyddsetiska nämndernas verksamhet.

4. att riksdagen hos regeringen hemställer om en översyn av de allmänt förekommande djurförsöksmetoderna på det sätt som anförts i motionen.

5. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som anförts i motionen om LD 50-testet,

6. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som anförts i motionen om behovet av ökade resurser för forskning kring alternativ till plågsamma djurförsök.

1984/85:2050 av Jörn Svensson (vpk) vari yrkas

1. att riksdagen hos regeringen begär en offentlig utredning för att, utifrån vad som anförts i motionen, kritiskt pröva djurförsökens vetenskapliga relevans,

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts beträffande prioritering av försöksdjursfria metoder för viss utbildning,

3. att riksdagen hos regeringen begär förslag som innebär att LD 50-metoden omedelbart förbjuds.

1984/85:2685 av Lisbet Calner och Karl-Erik Svartberg (båda s) vari yrkas att riksdagen uttalar att djurförsök för kosmetikaframställning inte bör tillåtas i Sverige.

Utskottet

Utskottet behandlar i detta betänkande frågor om djurskydd i animalieproduktionen och om försöksdjursverksamheten. I motionerna rörande djurförsöken berörs bl. a. alternativa metoder, kosmetikatester samt de etiska nämndernas sammansättning och arbetsformer.

Animalieproduktionen

I motion 1984/85:306 av Kerstin Anér (fp) berörs vissa missförhållanden inom animalieproduktionen. Enligt motionen uppföds många djur under onaturliga levnadsbetingelser. Detta väcker betänkligheter inte bara från djurskyddssynpunkt. Både konsumenter och producenter blir alltmer medvetna om att produkterna blir av sämre kvalitet i de s. k. djurfabrikerna. Den etologiska vetenskapen fyller här en viktig funktion. Motionen utmynnar i denna del (yrkande 1) i ett yrkande att ett delmål för Sveriges livsmedelspolitik skall vara att värna om djurens livskvalitet enligt den etologiska vetenskapens rön.

Utskottet vill framhålla att regering och riksdag i olika sammanhang understrukt värdet av en produktionsteknik som kan minska sjukdomsfrekvensen hos djuren och tillgodose djurskyddets krav. I 1984 års forskningspolitiska proposition förordades ökade forskningsinsatser rörande den moderna djurhållningens påverkan på djurens beteende och välbefinnande (prop. 1983/84:107 bil. 6). Under våren 1985 har riksdagen beslutat om en ny foderlag som bl. a. innebär att användningen av fodertillsatser som innehåller antibiotika eller andra kemoterapeutiska medel i tillväxtbefrämjande syfte förbjuds (JoU 1984/85:29).

Vidare har beslutats om nya regler om hälsokontroll av djur m. m. i animalieproduktionen (JoU 1984/85:34). I enlighet härmed kommer olika åtgärder att vidtas för att förbättra djurhälsan och djurskyddet inom slaktsvinsproduktionen (se betänkandet s. 5). Även från näringsens sida har behovet av djurskyddsfrämjande åtgärder beaktats.

I svar på fråga av Pär Granstedt (c) den 10 oktober 1985 om åtgärder för att gynna småskalig djurhållning har jordbruksministern anfört bl. a. följande.

Försöken att öka animalieproduktionen får inte innebära att man överskrider djurens biologiska förmåga. Inte heller får sådana åtgärder medföra risker för skador och sjukdomstillstånd. I denna debatt kommer ofta stor driften i förgrunden. Frågan är emellertid inte så enkel. Samma teknik utnyttjas i dag i produktionen relativt oberoende av besättningarnas djurantal. Den djurmiljö vi nu har är ett resultat av strävandena mot ett effektivare lantbruk. Enligt min mening är det ett gemensamt intresse för såväl producenter som konsumenter att animalieproduktionen är effektiv. Effektiviteten får emellertid inte bedömas enbart enligt kortsiktiga ekonomiska kriterier. I detta begrepp skall självfallet också inbegripas hänsyn till djurens välbefinnande och biologiska förutsättningar.

Regeringen anser att det är nödvändigt att främja produktionsformer som är anpassade till djurens biologiska förutsättningar. Forskning härom är en viktig del i det brett upplagda forskningsprogram som skogs- och jordbrukets forskningsråd har tagit fram på regeringens uppdrag. Regeringen avser att lägga fram proposition om denna forskning under höstriktsdagen.

Regeringen kommer också att låta göra en samlad utvärdering av livsmedlens kvalitet för att klarlägga hur olika produktionsformer påverkar matens kvalitet och människans hälsa.

Det är regeringens ambition att med dessa åtgärder staka ut färdriktningen mot en livsmedelspolitik med ökad satsning på kvalitet och produktionsformer som tar hänsyn till djur och miljö.

Utskottet instämmer i jordbruksministerns uttalande om det angelägna i att vi främjar produktionsformer som är anpassade till djurens biologiska förutsättningar. Som framgår av det ovan anförda är djurskyddet i animalieproduktionen föremål för uppmärksamhet i olika sammanhang. Utskottet ställer sig positivt till motionens syfte men anser sig — bl. a. mot bakgrund av jordbruksministerns uttalanden ovan — kunna utgå från att motionen kommer att tillgodoses utan någon ytterligare åtgärd från riksdagens sida.

LD 50-metoden, alternativa metoder m. m.

I motion 1984/85:306 av Kerstin Anér (fp) framförs också krav på begränsningar av användningen av försöksdjur (yrkandena 3 och 4). Bl. a. kritiseras den s. k. LD 50-metoden. Nya alternativa testmetoder måste utvecklas, och Sverige bör aktivt delta i det internationella arbetet på hithörande område. Vidare yrkar motionären att en utredning tillsätts med uppgift att föreslå en lagändring, innebärande att djurförsök förbjuds i de fall likvärdiga alternativa metoder finns eller kan utarbetas.

I motion 1984/85:2685 av Lisbet Calner och Karl-Erik Svartberg (båda s) anförts att plågsamma djurförsök med enbart kommersiella syften är särskilt motbjudande från etisk synpunkt. Inom kosmetikaindustrin förekom-

mer en mängd olika tester såsom ögon- och hudirritationstester, giftighets- tester m. m. Proceduren är ofta mycket plågsam för djuren. Redan i dag finns emellertid en marknad med kosmetika och hygieniska produkter som inte testats på djur. Enligt motionen bör riksdagen uttala att djurförsök för kosmetikaframställning inte bör tillåtas i Sverige.

I motion 1984/85:2006 av Kerstin Anér (fp) och Pär Granstedt (c) anföras liknande synpunkter. Enligt motionen är den moderna vetenskapen och tekniken väl i stånd att finna alternativa tillverkningsmetoder. Regeringen bör därför föreslå en lag som förbjuder kosmetikatester på djur i Sverige.

I motion 1984/85:2015 av Bertil Fiskesjö och andre vice talman Anders Dahlgren (båda c) anföras att användningen av djur som testobjekt bör kunna begränsas kraftigt. Särskilt upprörande är djurförsöken i kosmetikaindustrin. Genom den moderna datortekniken m. m. har vetenskapen fått tillgång till andra metoder. Det är viktigt att utvecklingen av alternativa metoder gynnas på olika sätt, bl. a. genom statligt stöd till forskning m. m. Vidare bör föreskrivas märkning av kosmetiska och hygieniska artiklar med uppgifter om djurförsök förekommit vid framställningen eller ej.

Också i motion 1984/85:2035 av Einar Larsson m. fl. (c) förordas åtgärder för att minska försöksdjursanvändningen (särskilt yrkandena 4—6). En samlad översyn av de testmetoder som i dag förekommer borde kunna leda till att ett antal försöksmetoder helt rensades ut, anser motionärerna. Det är också viktigt att satsa på alternativa metoder. En metod som redan i dag bör kunna avvecklas är det s. k. LD 50-testet. I USA t. ex. har man redan frångått kraven på att vissa ämnen skall genomgå sådana test. Ökade resurser till forskningen om alternativa metoder är angelägna och bör kunna åstadkommas t. ex. genom avgiftsfinansiering.

I motion 1984/85:2050 av Jörn Svensson (vpk) framförs krav på en offentlig utredning av djurförsökens vetenskapliga relevans. Enligt motionen framstår det som i hög grad tveklaktigt om resultaten av djurförsöken är överförbara på människan. I utbildningen av toxikologer bör försöksdjursfria metoder prioriteras. Den s. k. LD 50-metoden har alltmera kommit att ifrågasättas både i Sverige och utomlands. Det finns enligt motionen all anledning för riksdagen att göra ett klart avståndstagande från denna metod.

Utskottet får inledningsvis erinra om att det åvilar centrala försöksdjursnämnden (CFN) att särskilt verka för en minskad användning av försöksdjur, bl. a. genom att främja utvecklingen av alternativa metoder till djurförsök. För detta ändamål har nämnden tillförts successivt ökade budgetmedel. I anslagstilldelningen prioriteras forskningsprojekt som innefattar användande av humant cellmaterial. Fr. o. m. budgetåret 1985/86 bidrar läkemedelsindustrin till finansieringen av forskning om alternativa försöksmetoder m. m. enligt avtal mellan staten och Läkemedelsindustriföreningen.

För nämnda budgetår har anvisats ett reservationsanslag av 2 418 000 kr. under anslagstiteln Bidrag till djurskyddsfrämjande åtgärder. Huvuddelen av anslaget kommer enligt CFN att användas för ökade insatser inom området alternativa och kompletterande försöksmetoder.

Som närmare redovisats i utskottets betänkande JoU 1983/84:12 deltar CFN aktivt i det internationella samarbetet på hithörande område. Nämden har också arrangerat flera internationella konferenser rörande olika frågor kring försöksdjursverksamheten.

Den s. k. LD 50-metoden behandlades av utskottet senast under riksmötet 1983/84 (se JoU 1983/84:12). I betänkandet förutsatte utskottet att LD 50-metoden skulle komma att utnyttjas i allt mindre omfattning efter hand som forskningen fick tillgång till alternativ som var fullvärdiga bl. a. från medicinsk synpunkt. I anslutning till de nu aktuella motionerna vill utskottet tillägga att allt flera länder, enligt uppgift från CFN, nu frångår kraven på toxicitetstest m. m. genom LD 50-metoden. För Sveriges del har t. ex. socialstyrelsen fastställt nya riktlinjer den 1 januari 1985, som i väsentliga delar överensstämmer med CFN:s nyligen beslutade handlingsprogram. Enligt detta blir LD 50-metoden aktuell endast när det gäller vissa produkter med särskilt hög toxicitet.

Som utskottet tidigare framhållit är det givetvis angeläget att användningen av försöksdjur så långt möjligt kan begränsas och att en övergång till andra forskningsmetoder stimuleras. För närvarande sker en markant utveckling mot ett ökat utnyttjande av alternativa metoder. Av CFN:s statistik framgår också att försöksdjursförbrukningen minskat påtagligt under den senaste tioårsperioden. Vad utskottet anfört ovan om minskad användning av LD 50-metoden och åtgärder för att främja alternativa metoder bör i stor utsträckning kunna tillgodose syftet med motionerna 306 yrkandena 3 och 4 (fp), 2015 (c) (delvis), 2035 yrkandena 4—6 (c) och 2050 (vpk) yrkandena 2 och 3. Motionerna bör i angivna delar inte föranleda någon särskild åtgärd från riksdagens sida.

Försöksdjursanvändningen inom kosmetikaindustrin behandlades av utskottet bl. a. i betänkandet JoU 1981/82:3, till vilket här hänvisas. I anslutning till de nu aktuella motionerna vill utskottet ånyo understryka att det finns anledning inta en restriktiv hållning till djurförsök som förekommer vid framställningen av kosmetika och andra "lyxbetonade" produkter. Enligt vad utskottet erfarit har dock lantbruksstyrelsen inga uppgifter om att s. k. kosmetikatester av nu aktuellt slag skulle förekomma i Sverige. Som utskottet tidigare framhållit är det viktigt att hithörande frågor tas upp av berörda myndigheter och organisationer i det internationella djurskyddsarbetet. Utskottet vill i detta sammanhang också fästa uppmärksamheten på att frågan om märkning av kosmetiska produkter nyligen behandlats av lagutskottet (LU 1984/85:39), som därvid anförde bl. a.:

Mot bakgrund av det anförda och med beaktande av att det här inte är fråga om produkter som har ett viktigt medicinskt intresse anser utskottet att det är angeläget att man söker få till stånd en begränsning av djurtesterna och en övergång till andra testmetoder. Ett verksamt medel härvidlag skulle enligt utskottets mening kunna vara införandet av obligatoriska uppgifter på varuförpackningarna om använda djurtester. Produkter med uppgifter om verkställda djurtester skulle kunna medföra ett köpmotstånd som i sin tur skulle kunna påverka producenterna att använda alternativa testmetoder. Sådana metoder finns också redan tillgängliga på marknaden.

Vad lagutskottet anfört har riksdagen beslutat ge regeringen till känna (rskr. 1984/85:296).

JoU 1985/86:6

Riksdagsbeslutet bör i viss utsträckning kunna tillgodose syftet med motionerna 2006 (fp), 2685 (s) och 2015 (c) i motsvarande del. Dessa påkallar således inget ytterligare initiativ från riksdagens sida.

Vad slutligen beträffar djurförsökens vetenskapliga värde har utskottet tidigare avvisat tanken på att man har anledning att generellt ifrågasätta djurförsökens relevans för humanbiologiska förhållanden (JoU 1983/84:12). Vad som anförts i motion 2050 (vpk) ger ej utskottet anledning att ändra ståndpunkt härvidlag. Utskottet utgår från att det i de fall som motionären åsyftar, dvs. när den vetenskapliga relevansen kan sättas i fråga, sker en successiv övergång till alternativa försöksmetoder. En sådan utveckling torde ligga i forskningens eget intresse. Med det anförda avstyrker utskottet motion 2050 yrkande 1.

De djurförsöksetiska nämnderna

Enligt motion 1984/85:306 av Kerstin Anér (fp) bör instruktionen för de etiska nämnderna ändras så att nämnderna skall ha skyldighet att i sin bedömning beakta även djurens behandling under hela förvaringstiden (yrkande 2).

I motion 1984/85:2035 av Einar Larsson m. fl. (c), yrkandena 1–3, föreslås bl. a. vissa ändringar i sammansättningen av de etiska nämnderna. I praktiken finns det vanligen en klar majoritet av ledamöter som på ett eller annat sätt är knutna till försöksdjursanvändningen. En ökad representation av forskare med erfarenhet av alternativa metoder, politiskt förtroendevalda och företrädare för djurskyddsintressen bör enligt motionen övervägas. Vidare bör införas jävsbestämmelser som hindrar att en ledamot som deltar i prövningen av ett djurförsök också är anställd vid det företag eller liknande som skall utföra försöket.

Ett djurförsök som är under prövning bör inte få påbörjas innan den etiska nämnden fattat sitt slutgiltiga beslut. Hanteringen av djuret före och efter ingreppet bör omfattas av prövningen. Motionärerna efterlyser också en bättre statistik över djurförsöken i Sverige.

Utskottet får anföra följande.

I enlighet med 1978 års riksdagsbeslut har i varje högskoleregion inrättats en djurförsöksetisk nämnd med uppgift att pröva den tillämnade användningen av försöksdjur i verksamhet som avses i 12 § första stycket lagen (1944:219) om djurskydd. Vid prövningen skall hänsyn tas till å ena sidan djurförsökets betydelse och å andra sidan lidandet för djuren. Nämnderna har en rådgivande funktion och skall biträda dem som leder djurförsöken med råd. Nämnderna skall skyndsamt underrätta miljö- och hälsoskydds-nämnderna om prövningen.

I varje nämnd skall ingå lika många lekmän, forskare och representanter för personal som handhar försöksdjur. Bland lekmännen skall ingå representanter för djurskyddsorganisationer. Antalet ledamöter bestäms av lantbruksstyrelsen. Ledamöterna utses av lantbruksstyrelsen för högst tre år i

sänder. Bland ledamöterna utser lantbruksstyrelsen ordförande och vice ordförande.

JoU 1985/86:6

I lantbruksstyrelsens föreskrifter om de djurförsöksetiska nämnderna finns en jävsregel som innebär att en ledamot inte får delta i prövningen av ett försök i vilket han själv medverkar eller om han annars är jävig.

Utskottet vill i anslutning till motion 2035 framhålla att det givetvis är viktigt att nämnderna har en mångsidig sammansättning och att både djurskyddsintresset och tillgängligheten av alternativa metoder kan bli beaktade. Innebörden av 1978 års riksdagsbeslut är emellertid att lantbruksstyrelsen bemyndigats att meddela föreskrifter i förevarande hänseende. Det är vidare en av centrala försöksdjursnämndens huvuduppgifter att följa de etiska nämndernas arbete och bedömningen i frågor om användningen av försöksdjur. Regeringen har, enligt vad som upplysts, den 7 november 1985 beslutat om en översyn av den etiska prövningen av djurförsök. Utskottet är med hänsyn till det anförda inte berett att förorda åtgärder eller uttalanden som skulle innebära att riksdagen detaljstyr nämndernas sammansättning och funktion. Vad gäller frågan om jäv för ledamot utgår utskottet från att ovannämnda jävsregel tillämpas på ett sådant sätt att förtroendet för nämndens opartiskhet bevaras. I fråga om det ospecificerade önskemålet om en bättre statistik får utskottet påpeka att lantbruksstyrelsen och CFN varje år sammanställer statistik över uppfödningen och förbrukningen av försöksdjur. Med det anförda avstyrker utskottet motion 2035 (c), yrkandena 1–3.

I anslutning till motion 306 yrkande 2 har utskottet inhämtat att de etiska nämnderna gör en totalbedömning som också innefattar försöksdjurens behandling och förvaring. I övrigt ankommer den allmänna tillsynen över djurens vård och behandling på de kommunala miljö- och hälsoskyddsnämnderna. Motionsyrkandet avstyrks.

Hemställan

Utskottet hemställer

1. beträffande *djurskydd i animalieproduktionen*
att riksdagen lämnar motion 1984/85:306 yrkande 1 utan vidare åtgärd.
2. beträffande *begränsning av djurförsök m. m.*
att riksdagen lämnar utan vidare åtgärd motionerna 1984/85:306 yrkande 4, 1984/85:2015 i motsvarande del, 1984/85:2035 yrkandena 4 och 6 och 1984/85:2050 yrkande 2,
3. beträffande *LD 50-metoden*
att riksdagen lämnar utan vidare åtgärd motionerna 1984/85:306 yrkande 3, 1984/85:2015 i motsvarande del, 1984/85:2035 yrkande 5 och 1984/85:2050 yrkande 3,
4. beträffande *kosmetikatester på djur*
att riksdagen lämnar utan vidare åtgärd motionerna 1984/85:2006, 1984/85:2015 i motsvarande del och 1984/85:2685,
5. beträffande *djurförsökens relevans*
att riksdagen avslår motion 1984/85:2050 yrkande 1.

Stockholm den 7 november 1985

På jordbruksutskottets vägnar

Karl Erik Olsson

Närvarande: Karl Erik Olsson (c), Håkan Strömberg (s), Grethe Lundblad (s), Lars Ernestam (fp), Martin Segerstedt (s), Sven Eric Lorentzon (m), Jan Fransson (s), Margareta Winberg (s), Kerstin Gellerman (fp), Lennart Brunander (c), John Andersson (vpk), Leif Marklund (s), Gunnar Thollander (s), Ingrid Hemmingsson (m) och Ingvar Eriksson (m).

Reservationer

1. Begränsning av djurförsök m. m. (mom. 2—4)

Karl Erik Olsson (c), Lars Ernestam (fp), Kerstin Gellerman (fp), Lennart Brunander (c) och John Andersson (vpk) anser att

dels den del av utskottets yttrande som på s. 5 börjar "Som utskottet" och på s. 6 slutar "riksdagens sida" bort ha följande lydelse:

Även om de åtgärder som redovisats ovan går i rätt riktning är det enligt utskottets mening nödvändigt att riksdagen ytterligare markerar behovet av en övergång till alternativa försöksmetoder. Till en början ansluter sig utskottet därför till förslaget i motion 2603 (c) om en samlad översyn av de djurförsöksmetoder som i dag förekommer. En sådan översyn skulle med säkerhet leda till att ett antal testmetoder kunde rensas ut. I samma översyn kan övervägas en lagändring i enlighet med motion 306 (fp), som skulle innebära att djurförsök förbjuds i de fall likvärdiga alternativa metoder finns eller kan utarbetas. Som i fp-motionen anförts är det vidare angeläget att Sverige aktivt deltar i det internationella arbetet på förevarande område. Utskottet instämmer också i de synpunkter som framförts i motion 2015 (c) om det angelägna i att utvecklingen av alternativa metoder gynnas på olika sätt. Bl. a. bör ökade resurser anvisas till forskningen på detta område. För att finansiera en sådan satsning bör bl. a. övervägas någon form av avgifter på djurförsöksverksamheten. I utbildningen av toxikologer bör försöksdjursfria metoder prioriteras, på sätt som framhållits i motion 2050 (vpk).

Vad beträffar LD 50-metoden anser utskottet, i likhet med vad som anförts i motionerna 2035 och 2050, att tiden nu är mogen för en avveckling av nämnda metod. Den av utskottet nyss förordade översynen bör omfatta också en undersökning av möjligheterna att helt avveckla LD 50-metoden och ersätta denna med alternativa metoder.

Utskottet delar den uppfattning som framförts bl. a. i motion 2685 (s) att plågsamma djurförsök vid framställning av kosmetika och andra, kommersiella lyxprodukter är särskilt motbjudande från etisk synpunkt. Utskottets

principiella inställning är att djurförsök av det slag som anges i 12 § djurskyddslagen inte bör tillåtas i samband med tillverkning av kosmetika och liknande produkter. Regeringen bör uppdra åt lantbruksstyrelsen att utforma föreskrifter i enlighet härmed.

Vad utskottet här anfört om främjande av alternativa metoder m. m., LD 50-metoden och kosmetikatester på djur bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

dels utskottets hemställan under 2—4 bort ha följande lydelse:

2. beträffande *begränsning av djurförsök m. m.*

att riksdagen med anledning av motionerna 1984/85:306 yrkande 4, 1984/85:2015 i motsvarande del, 1984/85:2035 yrkandena 4 och 6 och 1984/85:2050 yrkande 2, som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

3. beträffande *LD 50-metoden*

att riksdagen med anledning av motionerna 1984/85:306 yrkande 3, 1984/85:2015 i motsvarande del, 1984/85:2035 yrkande 5 och 1984/85:2050 yrkande 3, som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört.

4. beträffande *kosmetikatester på djur*

att riksdagen med anledning av motionerna 1984/85:2006, 1984/85:2015 i motsvarande del och 1984/85:2685 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört.

2. Djurförsökens relevans (mom. 5)

John Andersson (vpk) anser att

dels den del av utskottets yttrande på s. 6 som börjar "Vad slutligen" och slutar "yrkande 1" bort ha följande lydelse:

I motion 2050 (vpk) har på ett övertygande sätt diskuterats de allvariga etiska problem som är förknippade med försöksdjurshandlingen och frågan om försöksresultatens överförbarhet på mänskliga förhållanden. Sistnämnda fråga har hittills bedömts utifrån snäva fysiologiska parallelliteter mellan djur och människor, vilket är vetenskapsteoretiskt otillfredsställande. Som särskilt tvivelaktiga från dessa utgångspunkter framstår experimenten med psykofarmaka på levande djur. Utskottet ansluter sig till motionärernas yrkande att en utredning tillsätts med uppgift att kritiskt undersöka djurförsökens relevans för humanbiologiska förhållanden. Utredningen bör bestå av personer som är obundna av det nuvarande försöksetablissemangets intressen och innefatta personer med vetenskapsteoretisk skolning, liksom sådana med kännedom om djurs levnadsvillkor. Vad utskottet anfört med anledning av motion 2050 yrkande 1 bör ges regeringen till känna.

dels utskottets hemställan under 5 bort ha följande lydelse:

5. beträffande *djurförsökens relevans*

att riksdagen med anledning av motion 1984/85:2050 yrkande 1 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört.

Karl Erik Olsson och Lennart Brunander (båda c) anför:

Först i samband med justeringen av föreliggande betänkande har det upplysts att regeringen beslutat göra en översyn av den etiska prövningen av djurförsök. Med reservation för vad direktiven till utredningen kan komma att innehålla vill vi understryka det angelägna i att synpunkterna i motion 2035 beaktas i samband med nämnda översyn. Frågan om de etiska nämndernas sammansättning och arbetsformer är synnerligen betydelsefull när det gäller att skapa förståelse för både forskningens behov och djurskyddsintresset. Det är därför viktigt att nämnderna har en allsidig sammansättning och fungerar på ett sätt som kan skapa respekt för den etiska prövningen. Motionärerna har pekat på en rad viktiga frågor om representationen i nämnderna för djurskyddsintressen, politiskt förtroendevalda och alternativforskare. Vidare har understrukits behovet av klara jävsregler och att försöken inte får påbörjas förrän nämndens slutliga beslut föreligger. Vi förutsätter att synpunkterna i motion 2035 beaktas i utredningsarbetet utan att det behöver särskilt framhållas av riksdagen.